

## Motion till riksdagen 2006/07:Ju289

av **Lennart Sacrédeus (kd)**

# Krigsförbrytare i Sverige

## Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av en nationell polisresurs för att ställa misstänkta krigsförbrytare inför rätta.

## Motivering

Sverige har förbundit sig att inte bli en fristad för krigsförbrytare. Trots detta finns uppgifter om att ett stort antal personer som gjort sig skyldiga till krigsförbrytelser ges möjlighet att gömma sig i Sverige.

Romstadgan trädde i kraft 2002 och innebär bland annat upprättandet av en internationell brottmålsdomstol för krigsförbrytelser. Brottmålsdomstolen har rätten att åtala personer för krigsförbrytelser, brott mot mänskligheten och folkmord. Länder som ratificerat Romstadgan – däribland Sverige – har också förbundit sig att själva åtala personer som anklagas för de aktuella brotten eller att överlämna dem till domstolen.

Under 2000-talet har Sverige tagit emot som högst 33 016 asylsökande flyktingar (2002) och som lägst 17 530 (2005). Migrationsverket har tidigare uppgett att bland de asylsökande flyktingarna i Sverige finns mellan 50 och 100 personer som undantas från asylrätten för att de begått sådana brott att de inte kan ges skydd, till exempel krigsförbrytelser. Samtidigt kan dessa personer stanna i Sverige med hänvisning till andra bestämmelser, till exempel FN:s konvention mot tortyr som inte innehåller några bestämmelser om undantag. Enligt Folkrätts- och krigsbrottskommissionen vid rikskriminalpolisen kan antalet personer som faller inom denna kategori tvärtom uppgå till mellan 1 000 och 3 000 personer.

Om dessa så kallade 1 F-fall skriver Migrationsverket: "I Genèvekonventionens artikel 1 F anges att en asylsökande inte omfattas av flyktingkonventionens skydd om det finns allvarlig anledning att anta att vederbörande gjort

### Fel! Okänt namn på

sig skyldig till exempelvis brott mot mänskligheten. Men därmed är det inte alltid självklart att asylansökan kan avslås och personen avvisas tillbaka till hemlandet. Andra internationella konventioner förbjuder att människor återsänds till tortyr eller dödsstraff och i sådana situationer beviljar verket istället 1-åriga tillfälliga uppehållstillstånd.”

## Uppmärksammade fall i Sverige

Under det gångna året har medier uppmärksammat några fall där personer i Sverige anklagats för krigsförbrytelser. I samband med den rysk-svenska militärövningen Operation Snöflinga i januari 2006 polisanmäldes den ryske befälhavaren Vjatjeslav Sucharev av Svenska Helsingforskommittén för att ha begått krigsförbrytelser i Tjetjenien. Riksåklagaren överlämnade ärendet till den internationella åklagarmyndigheten i Uppsala som gjorde bedömningen att förundersökning inte skulle inledas med hänvisning till att Sucharev hade straffrättslig immunitet som regeringens gäst.

Ett annat uppmärksammat fall var den somaliske polischefen Abdi Qeydid som besökte Sverige vid en internationell konferens i oktober 2005 och identifierades som krigsförbrytare av en närvarande landsman. Fallet lades ned i brist på bevisning.

Tidigare har medier presenterat fakta som tyder på att Sverige inte anstränger sig tillräckligt när det gäller att fånga in krigsförbrytare som befinner sig i Sverige. Det är känt att Migrationsverket tidigare har underlåtit att anmäla misstänkta krigsförbrytare, trots de tydliga regler som finns för Migrationsverket gällande problematiken.

## Bristande svenska resurser

Idag arbetar totalt sex poliser – två poliser vid rikskriminalen, två vid polismyndigheten i Stockholm, en i Malmö och en i Göteborg – med att utreda krigsförbrytelser och brott emot folkrätten. Resursbristen gör att de idag inte kan bedriva någon egen aktiv efterforskning, utan de utredningar som genomförs bygger helt på anmälningar från Migrationsverket eller vittnen och offer för krigsförbrytelser. Hittills har ingen utredning av krigsförbrytelser lett till åtal i Sverige, något som kommer att ändras under hösten 2006 då Jackie Arklöv ställs inför rätta för brott begångna under 1990-talets Balkankrig.

Den svenska situationen kan jämföras med situationen i Danmark, där ett 20-tal personer arbetar vid *Special International Crimes Office*, SICO, med att utreda och lagföra misstänkta krigsbrott. I Nederländerna arbetar ett 30-tal personer med samma problematik. Båda dessa länder startade upp specialiserade enheter i samband med att Romstadgan antogs.

Mot bakgrund av det stora antalet konflikter i världen – däribland Irakkriget – och att Jugoslavientribunalen och Rwandatribunalen kommer att läggas

**Fel! Okänt namn på**

ner, kommer behovet av att utreda krigsförbrytelser i Sverige inte att minska. I februari 2007 ska en arbetsgrupp, bestående av personer från Rikskriminalpolisen, Migrationsverket och Riksåklagarmyndigheten, presentera ett förslag på hur en framtida nationell strategi för att utreda och lagföra misstänkta krigsförbrytelser ska se ut i Sverige.

## En nationell polisresurs behövs

Vi anser att Sverige på största allvar måste prioritera att finna och lagföra personer misstänkta för folkrättsbrott och krigsförbrytelser. Regeringen bör därför noggrant följa upp den ovan nämnda arbetsgruppens förslag när det presenteras. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 30 oktober 2006

*Lennart Sacrédeus (kd)*